

vytýkalo, že odporuje smlouvě, nebo že by se faktura bez poznámky vrátila, nebo zásilka, o níž faktura byla vyhotovena, jako neobjednaná se odmítla. V projednávaném případě jest nesporno, že faktura byla opatřena doložkou splatno a žalovatelná v Praze, že nebyla vůbec vrácena, že dopisem strany žalované ze dne 17. října 1926 byla část zasláního zboží dána straně prodávající, tedy žalobci, k dispozici. Svědci stranou žalující vedení výslovně potvrdili a listinami soudu předloženými a čtenými prokázali, že faktura byla vystavena v týž den, kdy bylo zboží dáno na poštu k dopravě na stranu žalovanou, že v tentýž den a při téže příležitosti byla i faktura předána poště k dopravě pro stranu žalovanou. Je tu tedy zachováno ustanovení §u 88, druhý odstavec, j. n. »faktura zasláná zároveň se zbožím nebo již před dojitím jeho«.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

V §u 88, druhý odstavec, j. n. jest fakturní sudiště omezeno — mimo jiné — též podmínkou, že faktura, obsahující sudištní doložku, dojde příjemce včas, a jako nejzazší časovou mez stanoví zákon, že faktura musí dojíti nejdéle zároveň se zbožím. Dojde-li tedy faktura až po obdržení zboží příjemcem, není tento povinen nesouhlas s doložkou o sudišti prodávajícího zboží vytýkati způsoby v zákoně označenými, poněvadž již není doložkou vůbec vázán a neplatí v tomto případě předpoklad o přijetí sudištní nabídky mlčky. Bylo-li prvním soudem zjištěno, že zboží od žalobce došlo na žalovanou firmu dříve, než faktura na ně, obsahující sudištní doložku, nemohla býti příslušnost fakturního sudiště založena tím, že příjemce nepozastavil sudištní nabídku v opožděně ho došlé faktuře. Jest lhostejno, kdy byla faktura prodávatelem zboží odeslána a zda se tak stalo současně se zbožím. Rekursní soud zcela mylně z okolnosti, že faktura byla podána na poštu téhož dne se zbožím, — usuzuje, že tím již bylo vyhověno předpokladu §u 88 druhý odstavec j. n. bez ohledu na to, kdy došla faktura příjemce. K vyvrácení jeho vadného názoru postačí odkázati ku plenárnímu rozhodnutí tohoto nejvyššího soudu sb. n. s. 2956. Bylo proto důvodnému dovolacímu rekursu vyhověti a usnėti se jak shora uvedeno.

Čís. 6871.

Při rozdělení společného majetku manželů dlužno přihlížeti též ku změnám v podstatě společného statku, nastávším za trvání společenství. Ve sporu o zrušení smlouvy jest se zabývati vzájemnými nároky, týkajícími se společenství statků, zejména výdajů na jejich zlepšení (nákladů a jiných dluhů). Dlužno vyšetřiti hodnotu společného celkového jmění do společenství každým z manželů původně vneseného a dále i hodnotu společenského jmění při rozvázání smlouvy. Přírůstek neb úbytek ze společenského jmění, vzniklý za trvání společenství statků, připadá na oba manžele.

(Rozh. ze dne 8. března 1927, Rv I 948/26.)

Manželství stran bylo rozvedeno z viny obou manželů. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se manželka, by bylo uznáno právem, že svatební smlouvy jsou zrušeny a že zaniklo spoluvlastnické právo manželovo k nemovitostem. Žalovaný manžel namítl v žalobní odpovědi vzájemné nároky, týkající se společenství statků. *Procesní soud* první stolice uznal podle žaloby, *odvolací soud* napadený rozsudek potvrdil, aniž by se byl zabýval vzájemnými nároky žalovaného, maje za to, že předmětem projednávaného sporu není jednání o tom, co má žalobkyně žalovanému nahraditi. *Nejvyšší soud* zrušil rozsudky obou nižších soudů a uložil prvnímu soudu, by dále ve věci jednal a znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Dovolání, opírajícímu se o dovolací důvody podle čís. 2 a 4 §u 503 c. ř. s., nelze upříti oprávnění. Žalobou domáhá se žalobkyně zrušení svatební smlouvy o společenství statků, zřízené notářským spisem ze dne 22. dubna 1920 a vrácení majetku daného do společenství. Z obsahu notářského spisu, jenž podle §u 292 c. ř. s. jest listinou veřejnou, tvořící plný důkaz o tom, co v ní bylo nařizeno nebo prohlášeno, nižší soudy správně vystihly, hledíce i k ostatním výsledkům důkazů, zejména ku svědecké výpovědi notáře, že strany upravily smlouvou majetkové poměry vzhledem k nastávajícímu jejich sňatku a že notářský spis je svou právní povahou svatební smlouvou ve smyslu §u 1217 obč. zák. Dovolací vývody, doličující způsobem téměř až na svévoli hraničícím, že prý z notářského spisu není patrný tento účel a úmysl smluvních stran a že prý strany jako prostí lidé musily za to míti, že jde jen o trhovou smlouvu, ocitají se v příkrém rozporu s jasnými ustanoveními notářského spisu, v němž výslovně jest též zjištěno, že po sepsání byl stranám v plném obsahu přečten a jimi schválen a po té podepsán a v němž účel a právní důvod jednání jest zřetelně vyjádřen zřízením společenství statků, které teprve sňatkem mělo nabýti účinnosti. Naproti tomu není v notářském spisu řeči o podstatných kusech trhové smlouvy, t. j. určení předmětu kupu a trhové ceny, a dovolací vývody nejsou s to, by zvrátily neb seslabilily názor nižších soudů o právní povaze notářského spisu jako smlouvy svatební, s nímž souhlasí i dovolací soud. Je-li nesporno, že k manželství došlo dne 6. května 1920, že však bylo rozsudkem krajského soudu v Chebu ze dne 3. dubna 1923 pravoplatně z viny obou manželů rozvedeno, jest žalobkyně oprávněna žádati, by podle ustanovení §u 1264 obč. zák. byla zrušena svatební smlouva, notářským spisem ze dne 22. dubna 1920 zřízená. Při zrušení svatební smlouvy podle předpisů §u 1264 obč. zák. jest však míti na mysli, že se nezrušuje svatební smlouva jako nicotná od prvo počátku, nýbrž že pozbývá své účinnosti teprve pravoplatným soudním rozhodnutím, svatební smlouvu zrušujícím k žalobě některého z manželů, a že tudíž právní jednání obou manželů za trvání manželského společenství statků jsou platna a pro ně závazna. Jest proto při rozdělení společenského majetku přihlížeti též ku změnám v podstatě spo-

lečného statku, nastavším za trvání společenství, které týkaly se stejnoměrně obou manželů, poněvadž společenství statků bylo smluveno nedílnou polovicí. Mylným jest tudíž názor nižších soudů, že v tomto sporu nebylo se třeba zabývatí námitkami žalovaného proti žalobnímu nároku, poněvadž prý nejde při nich o jmění žalovaným do manželství vnesené a tvořící předmět tohoto sporu. Stačí, že jimi žalovaný uplatňuje své vzájemné nároky, týkající se společenství statků, zejména výdajů na jejich zlepšení, jako nákladů spojených se stavbou a opravami nemovitostí, vnesených žalobkyní do společenství a jiných dluhů ze společenského poměru vzniklých, z nichž — nebyly-li uhrazeny z výtěžku společných statků — bylo by každému z manželů hraditi polovici, ježto za platnosti svatební smlouvy byli oba manželé stejným dílem účastněni na zisku a ztrátě ze společenství statků plynoucích, jakož i na celkovém zvětšení nebo zmenšení společenského jmění. Takové vzájemné nároky uplatnil žalovaný v odpovědi na žalobu, nižší soudy se však jimi vůbec nezabývaly, vycházejíce ze vzpomínutého již mylného právního hlediska. Správné rozhodnutí sporu však vyžaduje, by byly i tyto vzájemné nároky žalovaného vysvětleny a podle potřeby i zjištěny a by byla vyšetřena též hodnota společného celkového jmění (aktiva i pasiva) do společenství každým z manželů původně vneseného a dále i hodnota společenského jmění při rozvázání smlouvy, neboť teprve podle ní bude lze posouditi, zda stav společenského majetku dopouští, by bylo každému z manželů vráceno to, co do společenství statků přinesl, buď ve stavu původním (in natura) nebo v penězích za statek již spotřebovaný a to podle vzájemné hodnoty do společenství původně daných statků, při čemž ovšem, jak již dříve vzpomenu, přírůstek nebo úbytek na společenským jmění, vzniklý za trvání společenství statků, připadá stejným dílem na oba manželé (srov. Ehrenzweig: Familien- und Erbrecht 1923, str. 170, Ogonowski: Ehegüterrecht, str. 423, Krasnopolski: Familienrecht, str. 210, Gerichtszeitung 1905, str. 181). Ježto žalobkyně přinesla do společenství nemovitosti, bude jí při vrácení těchto převzítí veškeré dluhy s nimi spojené a bude žalovaného sprostíti osobního závazku za ně. Plnění stran, jako vzájemně na sobě závislá, bude uložiti z ruky do ruky. Řízení nižšími soudy provedené neposkytuje podkladu pro důkladné vysvětlení a správné posouzení rozepře a vyžaduje ještě doplnění ve směrech shora vytčených a nového jednání na soudu své stolice.

Čís. 6872.

Pokud neručí majitel amerických houpaček za úraz při jich provozu. Oběžníkem správy politické v Čechách ze dne 29. prosince 1919 nebyl majitel houpaček vázán.

(Rozh. ze dne 8. března 1927, Rv I 1074/26.)